ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

15 Απριλίου 2003

Η εφημερίδα "LE MONDE" με ημερομηνία 16 Απριλίου δημοσιεύει πρωτοσέλιδο άρθρο γνώμης του Προεδρεύοντος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργού της Ελλάδος Κώστα Σημίτη με τίτλο "Πλησιάζει η ώρα της αλήθειας για την Ευρώπη".

<u>Ακολουθεί το κείμενο σε πλήρη μετάφραση:</u>

Ιστορική Μέρα για την Ευρώπη

Του Πρωθυπουργού της Ελλάδος και Προεδρεύοντος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ***Κώστα Σημίτη***

Σήμερα είναι ιστορική μέρα για την Ευρώπη.

Οι ηγέτες της Ευρώπης συγκεντρώνονται σήμερα στην Αθήνα, στη Στοά Αττάλου, κάτω από την Ακρόπολη, επ' ευκαιρία της υπογραφής από τα νέα 10 μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης – την Πολωνία, τη Δημοκρατία της Τσεχίας, την Ουγγαρία, τη Σλοβακία, την Εσθονία, τη Λιθουανία, τη Λετονία, την Κύπρο και τη Μάλτα – των Συνθηκών Προσχώρησης, δίνοντας έτσι νομική υπόσταση στη συμφωνία που επετεύχθη στη Σύνοδο κορυφής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην Κοπεγχάγη τον περασμένο Δεκέμβριο.

Πρόκειται για τη μεγαλύτερη διεύρυνση στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που πραγματοποιεί το όνειρο μιας γενιάς και επανενώνει την Ευρώπη δεκατρία χρόνια μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου, όταν τα φράγματα του Ψυχρού Πολέμου σαρώθηκαν από το ρεύμα της δημοκρατίας και της ελευθερίας.

Καλωσορίζω θερμά και εορταστικά τα νέα μέλη στην ευρωπαϊκή μας οικογένεια.

Πιστεύω ταυτόχρονα ότι αυτή είναι και η κατάλληλη στιγμή για μια ανάπαυλα, προκειμένου να στοχαστούμε για την κατάσταση στην οποία σήμερα βρισκόμαστε καθώς και για τη μελλοντική μας πορεία. Σε ποια Ευρώπη προσχωρούν οι νέες χώρες και ποια Ευρώπη φιλοδοξούμε να οικοδομήσουμε;

Δε χρειάζεται να τονίσω τα μεγάλα επιτεύγματα της Ένωσής μας, που σήμερα αναγνωρίζονται ευρύτατα και από τους ενθουσιώδεις οπαδούς της

και από τους σκεπτικιστές, τόσο από φίλους όσο και από εχθρούς. Εδώ και πενήντα χρόνια, η Ευρώπη απολαμβάνει περίοδο ειρήνης που δεν έχει προηγούμενο στη μακρά ιστορία των συγκρούσεων και ανταγωνισμών της. Τα φαντάσματα του παρελθόντος θάφτηκαν. Το όνειρο του Καντ για «διαρκή ειρήνη» πραγματώθηκε εντός των συνόρων της. Από ιστορική άποψη, πρόκειται ίσως για το μεγαλύτερο επίτευγμα διεθνούς συνεργασίας που συντελέστηκε ποτέ. Ο τρόπος με τον οποίο ασκούμε την εξωτερική μας πολιτική δίνει έμφαση στη διπλωματία, στις διαπραγματεύσεις, στα κοινά συμφέροντα, στους στενούς οικονομικούς, πολιτιστικούς και πολιτικούς δεσμούς, στην παροχή κινήτρων αντί στην επιβολή κυρώσεων, στις πολυμερείς παρά στις μονομερείς δράσεις. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει πραγματικά συμβάλει στην παγκόσμια σταθερότητα και ασφάλεια.

Σήμερα οι Ευρωπαίοι πολίτες απολαμβάνουν υψηλό βιοτικό επίπεδο, έχουν προηγμένη οικονομία, υψηλά επίπεδα κοινωνικής προστασίας και συνοχής, μια πιο δίκαιη κοινωνία. Πυλώνας των επιτυχιών μας, η λεγόμενη «Κοινοτική Μέθοδος» που αντανακλά τη μοναδική φύση της Ένωσης ως ένωσης κρατών και λαών. Απέδωσε πλούσιους καρπούς. Ωστόσο, η αρχική Κοινή Αγορά εξελίχτηκε σταδιακά σε κάτι σημαντικά πιο ουσιαστικό από την αγορά. Η Ένωση δεν είναι μόνο η Ενιαία Πράξη και το κοινό νόμισμα. Η Ευρώπη, ακμάζουσα στη διαφορετικότητά της, ανέπτυξε βήμα προς βήμα τις θεσμικές της δομές, βελτίωσε σημαντικά τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τη δημοκρατικότητά της, ανέπτυξε αρμοδιότητες σε άλλους τομείς για να αντιμετωπίσει νέες προκλήσεις, ούτως ώστε να δρα ως μια πιο αξιόπιστη δύναμη στο διεθνές σύστημα, πέραν της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ισχύος της. Ας πάρουμε το πιο πρόσφατο επίτευγμά μας, το ευρώ, ως επίκαιρη υπόμνηση ότι τόσο οι επίμοχθες προσπάθειές μας, όσο και τα μεγάλα άλματά μας προς τα εμπρός, απαιτούν πάνω απ' όλα πολιτική βούληση, θάρρος, αμοιβαία εμπιστοσύνη, φαντασία και κοινή προοπτική. Οι λαοί μας έχουν κοινές αξίες και είναι σταθερά προσηλωμένοι στην προώθησή τους.

Ενώ συζητούμε το Μέλλον της Ευρώπης και καταρτίζουμε το νέο Σύνταγμα, δεν θα πρέπει να χάσουμε από την οπτική μας όλα όσα μας έχουν ενδυναμώσει στα τελευταία χρόνια, έχοντας ταυτόχρονα πλήρη επίγνωση των προκλήσεων που μας περιμένουν. Εάν συμφωνούμε στους σκοπούς θα πρέπει επίσης να συμφωνήσουμε και στα μέσα για την επίτευξή τους. Εάν αποσκοπούμε στη διατήρηση, ενδυνάμωση και προβολή της Ευρώπης ως τόπου οικονομικής ευημερίας και κοινωνικής προόδου και ως πιο δίκαιης κοινωνίας αλληλεγγύης, ελευθερίας και δημοκρατίας, θα πρέπει να προσπαθήσουμε όχι μόνο να βελτιώσουμε τις οικονομικές μας επιδόσεις εφαρμόζοντας τις μεταρρυθμίσεις σύμφωνα με τις αποφάσεις που λάβαμε τον περασμένο μήνα στη Σύνοδο Κορυφής των Βρυξελλών – στο πλαίσιο της αποκαλούμενης «στρατηγικής της Λισσαβόνας» - αλλά επίσης να διαφυλάξουμε την κοινωνική μας αλληλεγγύη. Εάν αποσκοπούμε σε μια δημοκρατική Ευρώπη που να είναι περισσότερη υπόλογη έναντι των πολιτών της, πρέπει να ενισχύσουμε τους πολιτικούς και πολιτισμικούς δεσμούς

μεταξύ των λαών μας, να δημιουργήσουμε ανθεκτικούς, λειτουργικούς, αποτελεσματικούς και διαφανείς θεσμούς τους οποίους οι πολίτες μπορούν να εμπιστεύονται και με τους οποίους μπορούν να ταυτιστούν. Αυτό που χρειαζόμαστε είναι η δημιουργία ενός πιο ενιαίου πολιτικού χώρου, ενός πραγματικού *ευρωπαϊκού δήμου.* Η νομιμοποίηση αποτελεί πάντα αμφίδρομη διαδικασία. Σ' αυτό το πλαίσιο, δεν είναι μόνο επιτακτική η μεταρρύθμιση και η ορθή εξισορρόπηση μεταξύ των βασικών θεσμικών δομών της Ένωσης, αλλά επίσης η περαιτέρω επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας καθώς και η χρήση των κανόνων της «ευελιξίας». Και τελικά, πράγμα εξίσου σημαντικό, η διασφάλιση ώστε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωβουλή να διαδραματίζουν κομβικό και αυξημένο ρόλο εντός του συστήματος των νέων διευθετήσεων.

Σήμερα, η θλίψη, το κρίμα και η καταχνιά του πολέμου στο Ιράκ σκεπάζει βαριά τις καρδιές μας. Εκφράζω τη βαθύτατη λύπη μου για τις απώλειες, τόσο μεταξύ των μαχίμων όσο και μεταξύ των αμάχων. Εκφράζω τη βαθύτατη λύπη μου για τη σφαγή και τις καταστροφές που έχουν επιφέρει οι πολεμικές επιχειρήσεις. Κανένα χρήσιμο σκοπό δεν εξυπηρετεί η συγκάλυψη των διαφορών και των διαφωνιών που υπάρχουν στις τάξεις μας, όσο θλιβερές κι αν είναι αυτές, ιδιαίτερα υπό τις παρούσες συνθήκες. Στους τελευταίους δύσκολους μήνες είχα το καθήκον, αλλά και την υποχρέωση, να επιδιώξω την ανεύρεση κοινής θέσης. Κατά το διάστημα της ελληνικής προεδρίας που εναπομένει, δεν θα φεισθώ κόπων ώστε να οικοδομηθεί εκ νέου η εμπιστοσύνη και η συνεργασία μεταξύ μας. Πρέπει να τηρήσουμε τις αποφάσεις μας για την εδαφική ακεραιότητα του Ιράκ, για την αντιμετώπιση των ανθρωπιστικών προβλημάτων, για την αναζωογόνηση του «οδικού χάρτη» σχετικά με τη σταθερότητα και την ειρήνη στη Μέση Ανατολή και την ευρύτερη περιοχή. Θα πρέπει να καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια ώστε να ενδυναμώσουμε το διατλαντικό διάλογο και να μην επιτρέψουμε τη περαιτέρω διολίσθηση των δεσμών Ευρώπης-Αμερικής μέσα στη μαύρη τρύπα.

Δεν θα πρέπει να απεκδυθούμε των ευθυνών μας για να σφυρηλατήσουμε μια ενοποιημένη μεταπολεμική στρατηγική αναθέτοντας κεντρικό ρόλο στα Ηνωμένα Έθνη – που αν δεν υπήρχαν, θα έπρεπε σήμερα περισσότερο από ποτέ άλλοτε να τα εφεύρουμε – στον καθορισμό της ανασυγκρότησης και του πολιτικού μέλλοντος του Ιράκ. Η πρόσφατη ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας σχετικά με το πρόγραμμα «πετρέλαιο-έναντι-τροφίμων» για το Ιράκ αποτελεί ενθαρρυντικό σημείο. Τα Ηνωμένα Έθνη θα πρέπει να αποκατασταθούν ως η εστία της νομιμότητας και νομιμοποίησης στη διεθνή κοινότητα. Η πολυμερής διπλωματική εμπλοκή έχει υπέρτατη σημασία. Μακροπρόθεσμα, κανένας δεν μπορεί να κυβερνήσει τον κόσμο από μόνος του.

Για να σταθούμε στο ύψος των προκλήσεων σήμερα απαιτούνται διορατικότητα, πολιτικό θάρρος, εξειδικευμένοι στόχοι και *καθαρό όραμα* για το πεπρωμένο μας. Η ώρα της αλήθειας πλησιάζει, εάν η Ένωση θέλει να

έχει ισχυρότερη φωνή, εάν θέλει να διαδραματίσει αυτόνομο, ανεξάρτητο και υπεύθυνο ρόλο στη διαχείριση των παγκόσμιων υποθέσεων σε ισότιμη βάση με τους συμμάχους της μέσα σ' έναν κόσμο πολυπολικό. Μας περιμένουν κρίσιμες αποφάσεις. Ας δράξουμε την ιστορική ευκαιρία της διεύρυνσης για να σταθούμε στο ύψος των προκλήσεων. Η ιστορία θα μας κρίνει.

Πρώτα η Ευρώπη.

■ POINT DE VUE

Pour l'Europe, l'heure de vérité approche

par Costas Simitis

LE 16 AVRIL est un jour historique pour l'Europe. Les chefs d'Etat et de gouvernement sont réunis à Athènes, au portique d'Attale, au pied de l'Acropole, à l'occasion de la signature par les dix nouveaux membres de l'Union européenne – Pologne, République tchèque, Hongrie, Slovaquie, Estonie, Lituanie, Lettonie, Slovénie, Chypre et Malte – des traités d'adhésion donnant une existence légale à la déclaration finale adoptée au Conseil européen de Copenhague, en décembre dernier.

Il s'agit du plus grand élargissement dans l'histoire de l'Union européenne, qui concrétise le rêve d'une génération et réunifie l'Europe, treize ans après la chute du mur de Berlin, quand un courant de démocratie et de liberté a balayé les barrières de la guerre froide.

C'est dans un esprit chaleureux et solennel que je souhaite aux nouveaux membres la bienvenue au sein de notre famille européenne. Je pense en même temps que c'est le moment idéal pour faire une pause afin que nous méditions sur la situation dans laquelle nous nous trouvons aujourd'hui, ainsi que sur notre marche future.

A quelle Europe les nouveaux pays adhèrent-ils et quelle Europe aspirons-nous à construire ?

Il est inutile que je remémore les grands exploits de notre Union, aujourd'hui largement connus tant par ses enthousiastes supporteurs que par les sceptiques, qu'ils soient amis ou ennemis.

Lire la suite page 15

COSTAS SIMITIS est premier ministre de Grèce et président en exercice du Conseil européen.

Pour l'Europe, l'heure de vérité approche

Suite de la première page

Depuis cinquante ans, l'Europe jouit d'une période de paix qui n'a pas de précédent dans sa longue histoire d'affrontements et d'antagonismes. Les rantonnes du passé ont été enterrés.

Le rêve de Kant pour une « *paix durable* » s'est réalisé à l'intérieur de ses frontières. D'un point de vue historique, il s'agit sans doute de la plus grande réalisation qu'une collaboration internationale ait jamais réussie.

La manière avec laquelle nous conduisons notre politique étrangère donne de la solennité à la diplomatie, aux négociations, aux intérêts communs, aux liens économiques, culturels et politiques étroits, à l'octroi de motivations et non à l'imposition de sanctions, aux actions multilatérales et non unilatérales. L'Union européenne a réellement contribué à la stabilité et à la sécurité mondiale.

Aujourd'hui, les citoyens européens jouissent d'un niveau de vie très élevé, ont une économie développée, une protection et une cohésion sociale élevée, vivent dans une société plus équitable. Pilier de notre réussite, la « *méthode communautaire* », ainsi nommée, reflète la nature unique de l'Union comme une union d'Etats et de peuples.

Elle a porté ses fruits. Néanmoins, le Marché commun originel a évolué progressivement vers quelque chose d'important, plus essentiel que le marché. L'Union n'est pas [illegible]ent l'Acte unique, ni la mon[illegible]nnaie unique.

L'Europe a prospéré dans sa diversité, a développé pas à pas ses structures institutionnelles, amélioré considérablement ses procédures de décisions et sa démocratie, développé ses compétences dans d'autres domaines pour affronter des nouveaux défis, pour agir comme une force plus crédible sur l'échiquier international, au-delà de son pouvoir économique, social et culturel. Prenons par exemple l'euro, notre plus récente réussite, comme témoin que nos efforts pénibles et nos grands pas en avant exigent, par-dessus tout, volonté politique, confiance mutuelle, imagination, perspective commune et courage. Nos peuples ont des valeurs communes et sont profondément dévoués à leur épanouissement.

Tandis que l'avenir de l'Europe est en discussion et qu'une nouvelle Constitution est à l'étude, nous ne devons pas perdre de vue tout ce qui nous a rendu plus forts ces dernières années, et tenir compte, en même temps, des défis qui nous attendent.

Cacher nos différences et nos différends ne sert aucune cause utile, aussi affligeants soient-ils, surtout dans les circonstances actuelles

Si nous sommes d'accord sur les objectifs nous devons également être d'accord sur les moyens d'y parvenir.

Si nous visons le maintien, le renforcement et la promotion de l'Europe comme un lieu de croissance économique et de progrès social et comme une société solidaire, libérale et démocratique plus équitable, nous devons essayer non seulement de faire un effort afin d'améliorer nos performances économiques, en appliquant les réformes selon les décisions prises le mois dernier au Sommet de Bruxelles – dans le cadre du processus de Lisbonne – mais aussi de préserver notre solidarité sociale.

Si nous visons une Europe démocratique, qui sera plus responsable vis-à-vis de ses citoyens, nous devons renforcer les liens politiques et culturels entre nos peuples, créer des institutions plus résistantes, fonctionnelles, efficaces et transparentes, auxquelles les citoyens peuvent faire confiance et peuvent s'identifier.

Nous avons besoin de créer un espace politique unique, un véritable *demos* européen. La légalisation est toujours un processus interactif. Dans ce cadre, la réforme et le juste équilibre entre les structures institutionnelles fondamentales ne sont pas seulement nécessaires, mais l'expansion de la règle de la majorité qualifiée et l'emploi de mesures de « flexibilité » sont indispensables. Enfin, il est également essentiel d'assurer que la Commission et le Parlement européens puissent jouer un rôle crucial et accru dans le système des nouvelles dispositions.

Aujourd'hui, le chagrin, le crime et l'ombre de la guerre sur l'Irak pèsent lourdement sur nos cœurs. J'exprime ma profonde douleur pour les pertes en vies humaines, tant parmi les combattants que parmi les civils. J'exprime ma profonde douleur pour les massacres et les dégâts provoqués par les opérations militaires. Cacher nos différences et nos différends ne sert aucune cause utile, aussi affligeants soient-ils, surtout dans les circonstances actuelles.

Au cours de ces derniers mois difficiles, j'avais le devoir, mais aussi l'obligation, de trouver une position commune. Jusqu'au dernier jour de la présidence grecque, je mettrai tout en œuvre afin de parvenir à rétablir de nouveau entre nous confiance et coopération. Nous devons respecter nos décisions afin de préserver l'intégrité territoriale de l'Irak, faire face aux besoins humanitaires, donner une nouvelle impulsion au « plan de route » concernant la stabilité et la paix au Moyen-Orient et sa région. Nous devons tout mettre en œuvre afin de renforcer le dialogue transatlantique et d'éviter l'aggravation de la détérioration des liens entre l'Europe et les Etats-Unis.

Nous ne devons pas fuir nos responsabilités pour forger une stratégie commune d'après guerre, tout en laissant le rôle primordial aux Nations unies – qui, si elles n'existaient pas, devraient être plus que jamais inventées – pour déterminer la reconstruction et l'avenir politique de l'Irak.

La dernière résolution de l'ONU, adoptée à l'unanimité, concernant le programme « Pétrole contre nourriture » pour l'Irak, est un signe encourageant. Les Nations unies doivent être rétablies comme foyer de légitimité et de légalité au sein de la communauté internationale. L'implication diplomatique multilatérale a une importance cruciale. A long terme, personne ne peut gouverner le monde seul.

Aujourd'hui, pour répondre aux défis actuels nous avons besoin de clairvoyance, d'audace politique, d'objectifs précis et d'une vision claire de notre destin. L'heure de vérité approche si l'Europe veut avoir une voix plus forte, si elle veut jouer un rôle plus autonome, plus indépendant et plus responsable dans la gestion des affaires internationales, à égalité avec ses alliés dans un monde multipolaire. Des décisions cruciales nous attendent. Saisissons l'occasion historique de cet élargissement afin de nous hisser à la hauteur de ces défis. L'Histoire nous jugera.

Costas Simitis

Les textes proposés à la page Débats du *Monde* peuvent être transmis :
- par voie postale :
Le Monde, page Débats,
21 bis, rue Claude-Bernard, 75242, Paris
- par télécopie : 01 42 17 21 22
- par courriel : opinions@lemonde.fr
Dans tous les cas, nom, adresse et numéro de téléphone des auteurs doivent accompagner ces envois.